

Historische Vereniging die Goude

Eindredactie: Ton Sevenhoven Redactieadres: Postbus 307 2800 AH Gouda tel. 0182-536387
e-mailadres: info@diegoude.nl website: www.diegoude.nl

---

januari 2007, no. 16

Allereerst wenst het bestuur u, naast datgene wat uzelf van het jaar 2007 verwacht, een vreugdevol, gezond en inspirerend nieuwjaar toe!

Lezing 22 januari

'Een Koningsglas in voor- en tegenspoed'

De lotgevallen van het zevende glas uit de Sint-Janskerk

Chr. Geref. Kerk, Hoge Gouwe 141, aanvang 20.00 uur

Spreekster: mevrouw Henny van Dolder-de Wit

In deze lezing staat het Koningsglas, één van de gebrandschilderde glazen uit de Sint-Janskerk, centraal. In 1557 is dit glas geschonken door Philips II. Het is één van de twee grootste glazen in de kerk, bijna 20 meter hoog. Het heeft door de eeuwen heen veel te lijden gehad van extreme weersomstandigheden. De voorstelling in het bovenste gedeelte was zelfs 120 jaar lang niet te zien doordat het na een hevige storm was uitgewaaid en vervangen door blank glas. Anno 2007 bestaat het glas precies 450 jaar en staat het er als nieuw bij.

We volgen de gebroeders Dirck en Wouter Crabeth bij hun werkzaamheden in de kerk en na hen de latere glazeniers, die met het onderhoud worden belast. Omstreeks 1740 breekt een donkere periode aan: de glasschilderkunst raakt uit de mode en ook de Goudse Glazen komen in de gevarenzone. Maar juist dan zoekt het kerkbestuur contact met een Brusselse glazenier, die van 1748 tot 1766 met zijn zoons een grootscheepse restauratie verricht. Ondanks de degelijke aanpak van de firma De Angelis slaat tegen het einde van de achttiende eeuw het verval weer toe. In 1790 ondervinden de glazen in de noordzijde van de kerk ernstige schade door storm en hagelbuien. Enkele kerkbedienden vervangen, waar nodig, het vergane lood en verven met olieverf de verdwenen details wat bij. Tegelijk met een hernieuwde belangstelling voor oude ambachten, ook dat van glasschilderkunst, melden zich vanaf begin 1800 'kunstenaars' die aanbieden de glazen te restaureren. Halverwege de negentiende eeuw keert het tij: er komt per glas een kleine subsidie van het Rijk beschikbaar. Pas aan het begin van de twintigste eeuw komt er een grote restauratie van de glazen op gang, die tot 1936 zal duren. In de jaren tachtig van de twintigste eeuw wordt aan de buitenzijde beschermend glas aangebracht, dat een perfecte beveiliging biedt. In 2003 blijkt h oe veilig, als onverlaten een schafkete die buiten onder het Koningsglas staat in brand steken!

Met de inzending van het verhaal over het Koningsglas ontving Henny van Dolder in 2004 de Walvisprijs van de Stichting Vrienden van Archief en Librije. Het werd gepubliceerd in de 'Schatkamer' van juli 2004. Een uitgebreide versie verscheen in 2005 in het boek 'The Seventh Window' (een Engelse uitgave onder redactie van Wim de Groot).

Data lezingen in 2007

5 maart	Hoge Gouwe 141	Van waterlinie tot Duitse verdedigingslinie	T. de Kruyf
23 april jaarvergadering	Agnietenkapel	Draaiorgel de Lekkerkerker	Adrie Vergeer
4 juni	Hoge Gouwe 141	Water en sluizen	Han Breedveld en Hans Suys

3 september	Hoge Gouwe 141	Jongere bouwkunst en wederopbouw/thema OMD	Anita Blom
12 november	Hoge Gouwe 141	Jezuïetenstatie en de Hollandse missie	Paul Begheyn SJ
17 december	Hoge Gouwe 141	Heiligen in de kunst	Bertus Bakker

Excursies in 2007

Een vijfdaagse reis naar Zuid-Oost Engeland wordt voorbereid. Het volledige programma en de inschrijfformulieren kunt u in de Tidinge van januari aantreffen.

Onder voorbehoud zijn er een tweetal dagexcursies, te weten: 25 augustus naar Zutphen en 13 oktober naar Gent.

75 jaar die Goude

Op 8 oktober zal u een feestelijke avond in de Sint Jan worden aangeboden.

Overige activiteiten

22 juni	Waterconferentie
1 september	Cultuurmarkt
8 september	Open Monumentendag
27 oktober	Erasmusdag met boekenmarkt

Boekentafel

Elke zaterdag van 11.00 uur tot 15.00 uur staan vrijwilligers van **die Goude** op het bovenplein van het stadhuis aan de Markt klaar om u te ontvangen voor een rondleiding, de verkoop van boeken, of ontbrekende Tidingen. Ook is het mogelijk om periodieken, die uw bestuur maandelijks krijgt toegestuurd, in te kijken of eventueel mee te nemen.

Aanmelden

Wilt u ook meedenken en –werken binnen Historische Vereniging **die Goude** en bent u nog geen lid? Zijn er binnen uw vrienden- en kennissenkring mensen enthousiast te maken voor **die Goude**? Schroomt u niet om contact op te nemen: info@diegoude.nl